

Wirtschaftswerte: een conservatiegeschiedenis

Joseph Beuys

27 juni – 13 september 2026

S.M.A.K., Gent

Joseph Beuys, *Wirtschaftswerte*, 1980. Collectie S.M.A.K., Gent. Foto: Dirk Pauwels

S.M.A.K. belicht deze zomer de conservatiegeschiedenis van Joseph Beuys' iconische *Wirtschaftswerte* (1980). Bezoekers ontdekken niet alleen een iconisch werk uit de museumcollectie, maar ook het verhaal achter de zorg ervoor. Naar aanleiding van het 31^e congres van het International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (IIC) brengt S.M.A.K. de conservatiegeschiedenis van het kunstwerk in beeld en biedt het een inkijk in de uitdagingen van het conserveren en restaureren van hedendaagse kunst.

Joseph Beuys (°1921, Krefeld – +1986, Düsseldorf) behoort tot de invloedrijkste kunstenaars van de twintigste eeuw, en is bekend voor het aankaarten van politieke en sociale thema's. Zijn installatie 'Wirtschaftswerte' omvat metalen rekken waarop pakjes voeding en andere producten zijn uitgestald. De koopwaar zocht Beuys bijeen in

voormalig Oost-Duitsland. Voor de rekken staat een blok gips en errond hangen schilderijen uit de periode van Karl Marx (1818-1883), Duits filosoof en grondlegger van het communisme. 'Wirtschaftswerte' kan je vrij vertalen als "economische waarden". Op elk product, zonder onderscheid, schreef Beuys "1 Wirtschaftswert", de waarde die hij eraan toekende. Met dit werk verwijst de kunstenaar naar de vroegere scheiding tussen communistisch Oost-Europa en het kapitalistische Westen.

De installatie bestaat uit veel verschillende materialen die elk anders reageren op het verloop van de tijd. Voeding raakte bedorven of aangetast door insecten. Verpakkingen scheurden, waardoor ze lekten. Metalen blikjes roestten of sprongen open. De hoeken van het blok gips waren al bij de eerste opstelling van het werk afgebrokkeld. Beuys herstelde ze toen met boter. Tot de oprichting van onze restauratieafdeling in 1998 bestond het conserveren en restaureren van dit kunstwerk vooral uit noodingrepen. Zo werd de inhoud van veel pakjes vervangen. Vanaf 1998 werden nieuwe materialen, technieken en onderzoek ingezet om 'Wirtschaftswerte' in een zo goed mogelijke staat te behouden en te kunnen blijven tentoonstellen. De zorg voor dit kunstwerk blijft vragen oproepen, met dit als hoofdvraag: **moeten we verval bestrijden of is het een kenmerk van dit werk?**

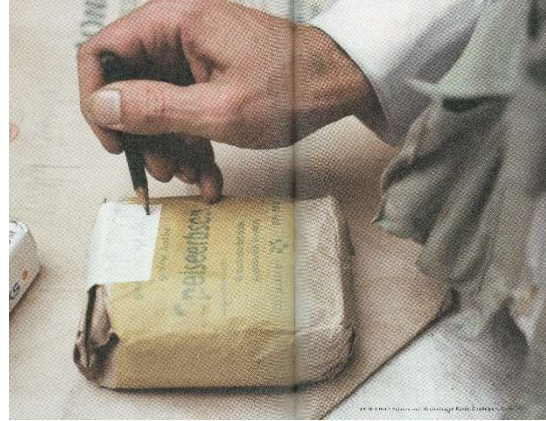
Met deze presentatie biedt S.M.A.K. bezoekers een blik achter de schermen van de museumpraktijk. De tentoonstelling toont hoe de zorg voor hedendaagse kunst balanceert tussen het bewaren van de materiële integriteit en het respecteren van de artistieke intentie.

De aanleiding van de presentatie is het 31^e congres van het International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (IIC), dat van 8 tot en met 11 september 2026 in Gent plaatsvindt. Meer info [hier](#).

Projectcoördinatoren: Claudia Kramer en Carla Viana

Beelden

Download [hier](#) beelden en credits voor pers.

(l) De kunstenaar tijdens de opbouw van het werk in 1980. Staeck, Klaus; Steidl, Gerhard, 'Joseph Beuys: Das Wirtschaftswertprinzip / The Principle of Economic Value', 1990. Foto: Staeck/Steidl

(r) De kunstenaar voorziet tijdens de opbouw van het werk in 1980 elke verpakking van een handtekening. Staeck, Klaus; Steidl, Gerhard, 'Beuys Book', 2012

(l) Bokaal met hazenpaté in oorspronkelijke staat in 1980. Staeck, Klaus; Steidl, Gerhard, 'Joseph Beuys: Das Wirtschaftswertprinzip / The Principle of Economic Value', 1990. Foto: Staeck/Steidl

(m) Bokaal met hazenpaté in huidige staat. Archief S.M.A.K.

(r) Huidige staat van sterk beschadigde verpakking chocopudding die niet meer tentoongesteld kan worden. Archief S.M.A.K.

Contact voor pers

Fran Bombeke, fran.bombeke@smak.be, +32 (0)494 90 71 66

Over S.M.A.K.

S.M.A.K. toont kunstwerken uit de eigen collectie in dialoog met werken van hedendaagse kunstenaars uit alle hoeken van de wereld. Aan de hand van hedendaagse kunst zoekt en geeft S.M.A.K. betekenis aan deze complexe en gefragmenteerde wereld. Daarbij zet het museum maximaal in op toegankelijkheid en inclusiviteit, want kunst is voor iedereen.

www.smak.be

Jan Hoetplein 1, 9000 Gent, België

+32 (0)9 323 60 01 - info@smak.be